

Utenriksdepartementet
Postboks 8114, Dep.
0032 Oslo

Også sendt pr. e-post: post@mfa.no

Deres ref.:
11/03504

Dok. nr.: 142458

Saksbehandler: Trude Molvik

20.09.2012

Høringsuttalelse — valgfri protokoll til FNs torturkonvensjon

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 20.06.2012 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg. Lovutvalget består av Mette Yvonne Larsen (leder), Arne Gunnar Aas, Edvard Holm Bakke, Kjell M. Brygfeld, Thomas Horn, Else Leona McClimans, Brynjulf Risnes og Cecilie Elisabeth Schjatvet.

2. Bakgrunn

Advokatforeningen er glad for å se fremskritt i prosessen i tilknytning til ratifikasjonen av valgfri protokoll av 18. desember 2002 til FNs konvensjon av 10. desember 1984 mot tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Likevel vil Advokatforeningen påpeke at arbeidet har tatt lang tid og gått langsomt fremover.

Advokatforeningen har gjennomgått den interdepartementale arbeidsgruppens rapport.

Foreningens hovedinnvending er at arbeidsgruppens anbefaling om å utpeke Sivilombudsmannen som nasjonal forebyggende mekanisme ikke er tilfredsstillende sett ut fra alternativene, og at disse alternativene ikke nødvendigvis er utredet godt nok.

Advokatforeningen anbefaler at det etableres et dedikert organ til oppgaven som nasjonal forebyggingsmekanisme, og at det i tillegg trekkes inn eksterne ressurser – for eksempel gjennom NGO-miljøet.

3. Sivilombudsmannen som nasjonal forebyggende mekanisme

Alternativet til nasjonal forebyggende mekanisme som skisseres i rapporten på s. 46 – med Sivilombudsmannen som nasjonal forebyggende mekanisme sammen med Nasjonal institusjon for menneskerettigheter og frivillige organisasjoner – er etter Advokatforeningens oppfatning ikke problematisert og diskutert i tilstrekkelig grad. Det fremstår som om valget av Sivilombudsmannen som nasjonal forebyggende mekanisme er gitt på forhånd, og uten at dette er problematisert.

Advokatforeningen viser i denne sammenheng til at nåværende Nasjonal institusjon fases ut, og at det i rapporten *“Review of the Norwegian Center for Human Rights in its capacity as Norway’s National Human Rights Institution”* fra mars 2011 anbefales å opprette en autonom og uavhengig institusjon med eget sekretariat og institusjonell identitet i form av en Norsk Kommisjon for menneskerettigheter (Norwegian Commission for Human Rights). Advokatforeningen mener at arbeidsgruppen burde ha sett nærmere på om en slik modell kunne vært egnet som nasjonal forebyggende mekanisme, og hvorvidt en slik modell ville være å foretrekke fremfor modellen knyttet til Sivilombudsmannen og de øvrige skisserte forslagene i punkt 6.4.2 og 6.4.3 i rapporten.

Advokatforeningen vil også påpeke at kapasitetsproblemer vil kunne bli et problem dersom Sivilombudsmannen utnevnes til nasjonal forebyggingsmekanisme. Det er dermed en forutsetning at Sivilombudsmannens kapasitet økes dersom man går inn for arbeidsgruppens foreslåtte modell.

4. Behovet for et uavhengig organ

Advokatforeningen ønsker å peke på at fokus bør være på å opprette et uavhengig organ som nasjonal forebyggingsmekanisme. Dette er ikke drøftet godt nok i arbeidsgruppens rapport, jf. punkt 6.4.1.2 på s. 41 – og heller ikke sett ut fra forslaget i rapporten *“Review of the Norwegian Center for Human Rights in its capacity as Norway’s National Human Rights Institution”*.

Advokatforeningen vil også påpeke på at det er ønskelig at en nasjonal forebyggingsmekanisme består av personer med erfaring med å vurdere bevis, møte klienter, mv. – slik som dommere og advokater. Det anses klart nødvendig med både praktisk erfaring, og tverrfaglig sammensetning.

5. Oppsummering

Ut fra disse synspunktene mener Advokatforeningen at Sivilombudsmannen ikke er det beste alternativet som nasjonal forebyggende mekanisme. Dette kan imidlertid bøtes noe på ved at det opprettes et rådgivende utvalg bestående av representanter fra det sivile samfunn, jf. punkt 6.4.4.

Advokatforeningen mener at det den nasjonale forebyggingsmekanismen bør være en annen modell enn den foreslåtte og basert på forslaget om en Kommisjon for menneskerettigheter i rapporten *“Review of the Norwegian Center for Human Rights in its capacity as Norway’s National Human Rights Institution”*.

Advokatforeningen slutter seg for øvrig til ratifisering og ser frem til at dette arbeidet slutføres.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær